

δημάτων ἐτράθηζα τόσα, μὲ ἡτίμασαν.» Καὶ τὰ ἔρριψε μετὰ θυμοῦ ἐν τῷ Τίγγριτι. Μετὰ δύο ἡμέρας ἀλλεῖς τινες αὐρόντες ἐκ τοῦ ὕδατος τὰ δίκτυά των, ἀνεκάλυψαν τὰ ὑποδήματα, τὰ γνωστὰ ἐν Βαγδατίῳ. Ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν τὰ ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας, ὅπως τὰ ἀποδώσῃ εἰς ὄντινα ἀνέκον. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἡ θύρα τῆς οἰκίας τοῦ Ἀμποῦλ - Καζίμ ἦτο κεκλεισμένη, τὰ ἔρριψεν ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ φιλαργύρου διὰ τινος ἀνοικτοῦ παραθύρου. Τὰ σκληρὰ ὑποδήματα ἐπέσαν ἐπὶ τῆς σανίδος, ἐφ' ἧς ἦσαν τεθειμέναι αἱ φιάλαι τοῦ τριανταφυλλονέρου, καὶ τὴν ἀνέτρεψαν. Πᾶσαι αἱ φιάλαι ἐθραύσθησαν, πᾶν τὸ περιεχόμενον ἐχάθη, ἐχύθη!

Εἰσερχόμενος ἐν τῇ κατοικίᾳ του καὶ βλέπων τὸ νέον δυστύχημά του, ὅπερ ἐμελλε νὰ ὑποστῇ, ὁ Ἀμποῦλ - Καζίμ ἔσυρε τὸν πῶγωνα καὶ τὴν κόμην του, ἔκλαυσε, καὶ ἐκ νέου ὑβρίζεν τὰ ὑποδήματά του: «Πρέπει λοιπὸν νὰ λυτρωθῶ ἀπ' αὐτῶν, εἶπε θὰ τὰ κρύψω εἰς μίαν γωνίαν τῆς οἰκίας μου, ἵνα μὴ γίνεταί περὶ αὐτῶν πλέον λόγος.» Καθ' ὅλην τὴν νύκτα προσεπάθει ν' ἀνοίξῃ ὁππῇ ἐν τῇ γῇ. Οἱ γείτονές του, ἀκούοντες τὸν κρότον, ἐνόμισαν ὅτι ὑπέσκαπτε τὰ θεμέλια τῶν οἰκιῶν των ἡγέρθησαν μετὰ τρόμου, ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν καδῆν, ὅπως τῷ ἐκδηλώσωσι τὸν φόβον των· ὁ καδῆς ἔρριψε τὸν Ἀμποῦλ - Καζίμ εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ τὸν ἡλευθέρωσε μόνον, ἀφοῦ ἐπλήρωσε νέον πρόστιμον.

Ἐπανερχόμενος ἐν τῇ κατοικίᾳ του, ἐτι λυπημένος καὶ ἐτι ἐξηγριωμένος ἡ ποτε, ὁ Ἀμποῦλ - Καζίμ ἀνέλαβε διὰ χειρὸς μακινώδους τὰ ἀπαίσια ὑποδήματά του καὶ τὰ ἐξεσπενδόνισεν εἰς τὴν αὐλακὰ πανδοχείου τινος. Μετὰ τινος ἡμέρας παρετήρησαν ὅτι τὸ ὕδωρ δὲν ἔτρεχε πλέον ἐν τῇ αὐλακῇ ταύτῃ· οἱ ἐργάται, ἐπιφορτισμένοι νὰ τὴν καθαρίσωσιν, ἀνεγνώρισαν ὅτι ἦτο πεφραγμένη ὑπὸ τῶν ὑποδημάτων τοῦ Ἀμποῦλ - Καζίμ. Ἐκ νέου ὁ φιλαργύρος ὠδηγήθη εἰς τὰς φυλακάς καὶ κατεδικάσθη εἰς μέγα πρόστιμον.

Μετὰ τὴν τρίτην ταύτην ἀτυχίαν, ὁ Ἀμποῦλ - Καζίμ, ἀπελπισ, λαμβάνει πάλιν τὰ ὑποδήματά του, τὰ ἐπλυνε καὶ τὰ ἔθεσεν ἐπὶ τοῦ δώματος τῆς οἰκίας του, ἵνα τὰ ἀποξηράνῃ, καὶ πάραυτα τὰ κατὰσπῃ τέρψαν. Ἀλλὰ κύων τις σκιρτήσας ἐπὶ τοῦ δώματος τούτου, ἔλαβε τὸ ἐν ἐκ τῶν ὑποδημάτων μεταξύ τῶν ὀδόντων καὶ τὸ ἀφῆκε νὰ πίσῃ· τὸ ἀπαίσιον ὑπόδημα πίπτει ἐπὶ τινος γυναικὸς, καθημένης κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας τῆς, καὶ ἦτις, ἀμέσως καταληφθεῖσα ἐκ τοῦ φόβου, ἔπεσε βχρῶς ἀσθενής. Ὁ σύζυγός της ἐπορεύθη ὅπως πρᾶκονεθῇ εἰς τὸν διοικητὴν καὶ ὁ Ἀμποῦλ - Καζίμ κατεδικάσθη πάλιν εἰς φυλάκισιν καὶ πρόστιμον.

Ἄλλ' ἀγνοῶν πῶς θ' ἀπελευθεροῦτο τῶρα πλέον ἐκ τῶν βδελυρῶν ὑποδημάτων του, ὁ Ἀμποῦλ - Καζίμ τὰ ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας, παρυσίασθη πρὸ τοῦ Καδῆ, καὶ διηγήθεις εἰς αὐτὸν πᾶν ὅτι τῷ συνέβη: «Σὲ παρακαλῶ, τῷ εἶπε, νὰ λάβῃς τὴν δῆλωσίν μου, καὶ ἐλπίζω ὅτι πάντες οἱ μουσουλμάνοι, οἱ ἐνταῦθα παρόντες θὰ ἐπιβεβαιώσωσιν, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς

δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον οὐδεμία σχέσις μεταξύ τῶν ὑποδημάτων τούτων καὶ ἐμοῦ Ἐπιθυμῶ δὲ νὰ λάβω πιστοποιητικόν, ἀποδεικνύον ὅτι, ἂν τὰ ὑποδήματα ταῦτα διαπράξουν ἀκόμη καὶ ἕτερον συμβάν ἢ δυστύχημα τι, δὲν θέλω πλέον νὰ εἶμαι ὑπεύθυνος διὰ τὰ κακουργήματά των.» Ὁ Καδῆς, εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῆς διηγήσεως ταύτης, ἐξέδωκε τὸ πιστοποιητικόν εἰς τὸν δυστυχῆ Ἀμποῦλ - Καζίμ καὶ τῷ προσέφερε δῶρον.

(Ἐκ τῆς *Journal pour tous*)

N. A. ΑΓΚΩΝΑΚΗΣ

## Ο ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΤΡΕΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΤΗΣ ΔΟΥΛΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Τρίκαλα, τῇ 3ῃ 86ρίου 1888

Τὸ ὑπὸ τῶν «Ἀκροπόλεων» τῆς «Φιλολεσχικῆς» καὶ τῆς «Πολιτικῆς» ἀνακινήθην ζήτημα τοῦ γάμου, περὶ τοῦ ὁποῦ τόσα καὶ τόσα ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν δύο φύλων, καὶ τὰ ὁποῖα πάντα ἀνέγνωσα ἐκ περιεργείας, μοι ἐνέπνευσε σκέψεις τινάς, ὡς πρὸς τὸν γάμον ἐν τρισὶν ἐπαρχίαις τῆς Δούλης Ἡπείρου, αἱ ἔκριναν καλὸν ἐν εἶδει πρακτικῆς θεωρίας νὰ παραθέσω ἐνταῦθα.

Αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἐπαρχίαι ὀνομαζόνται: Κούρεντα, Ἄνω Τσιάμικον, (τὸ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς τοῦ Θυάμιδος) καὶ Ζαγόρι, εἶνε δὲ καὶ αἱ τρεῖς χριστιανικώταται, καθόσον ἡ μόνη ἐν αὐταῖς θρησκεία εἶνε ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ καὶ ἡ μόνη γλῶσσα ἡ ἀγνωτέρα ἐλληνικὴ διάλεκτος, ἥτις ὁμιλεῖται ἐν τῷ κόσμῳ σήμερον.

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κουρέντων, τῇ ἐξ 84 χωρίων συγκειμένη, ἐκτὸς ἐνὸς καὶ μόνου χωρίου τῆς Ζίτσης, προῖξ εἰς χρήματα εἶνε καθολοκληρίαν ἀγνωστος, αἱ δὲ κόραι, ἐκτὸς ἐκείνων, αἵτινες πάσχουσιν ἐκ σωματικῆς τινος ἐλλείψεως, δηλ. αἱ μὴ ἀρτιμελεῖς, καὶ ἐκείνων αἵτινες κατηγορήθησαν διὰ πράξεις θιγούσας τὴν πρῆβην ἀγνότητα, ὑπανδρεύονται ἀπασαὶ ἀπὸ τοῦ 16 καὶ 18 ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἢ τὸ πολὺ ἐντὸς τοῦ 19, μετὰ νεανιῶν μὴ ὑπερβάντων τὸ 25 ἔτος τῆς ἡλικίας των. Οἱ συνθεστέροι γάμοι γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετὰ κόρων 18 ἐτῶν καὶ νεανιῶν 20, ἐξ οὗ φαίνεται ἐπήγασε καὶ τὸ δημῶδες ρητόν:

Δεκοχτὼ χρονῶν κορίτσι

Κὶ' εἴκοσι παλληκαρίτσι.

Κυριολεκτικῶς, κόρη μὴ ὑπαγομένη εἰς τὰ ὑποδειχθέντα ἐλαττώματα, δὲν πατεῖ ἀγκυμὸς τὸν οὐδὸν τοῦ 20 ἔτους τῆς ἡλικίας της. Τετέλεσται! Κανὼν ἀνὴρ ἐξαίρετος!

Οἱ γάμοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διαπραγματεύονται ὑπὸ τῶν γονέων τοῦ γαμβροῦ καὶ τῆς νύμφης, ἐνίοτε

ἐν παντελεῖ ἀγνοίᾳ αὐτῶν. Ἀγάπες, ἔρωτες καὶ αἰσθήματα δὲν ὑπάρχουν ἐκτὸς πέρα, ἐπομένως οὔτε μεμφιμοίραι, οὔτε ἀπαγωγαί.

Ἄς μὴ περάσῃ ἀπὸ τὴν ιδέαν κανονός, ὅτι οἱ γάμοι οὗτοι δὲν εἶνε ἁρμονικοί. Καὶ πλέον τούτου μάλιστα. Ὁ ἀνὴρ μιᾶς ἐβδομάδος ἢ ἐνὸς μηνὸς γαμβρός, ταξιδεύεται... μένει ἐν ἔτος, δύο, πέντε, δέκα, δέκα πέντε καὶ πολλάκις περισσότερα ἔτη εἰς τὴν ξενιτείαν, ἀλλ' ὁ χωρισμὸς οὗτος οὔτε τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναῖκα, οὔτε καὶ τῆς γυναίκος πρὸς τὸν ἄνδρα ἀλλοιοῖ. Ὁ ἀνὴρ κερδίζει καὶ στέλλει στὸ σπίτι του. ἡ γυνὴ δουλεύει στὸ σπίτι.

Ἡ γυνὴ τῆς ἐπαρχίας ταύτης εἶνε πρότυπον ὑπηρετρίας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς τῆς, καὶ τί ὑπηρετρίας; ἀμίσθου! Κάμνει ὅλας τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας, μαγειρεύει, πλύνει, ράπτει, μπαλλώνει, ζημώνει. Κάμνει ὅλας τὰς ἐξωτερικὰς τῆς οἰκίας ἐργασίας, φέρεי ξύλα, νερὸ, κάμνει χωράφι, συγκομίζει τοὺς καρπούς, σκάπτει θερίζει, ἐπιμελεῖται τῶν ζώων καὶ δὲν ἀφίνει δουλεῖα ἀκάρωτη, τὸ δὲ σπουδαιότερον δὲν γογγύζει ποτὲ, ἀλλὰ θεωρεῖ τὸν ἄνδρα τῆς ὡς θεὸν καὶ τοὺς γονεῖς καὶ ἀδελφούς αὐτοῦ ὡς ἡμιθεούς. Λοῦσα, διασκεδάσεις δὲν γνωρίζει ποσῶς. Λοῦσα θεωρεῖ τὰ νομίσματα φορέματά τῆς καὶ διασκεδάσεις τοὺς γάμους τῶν συγγενῶν τῆς.

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀνω Τσιάμικου, οἱ γάμοι λαμβάνουσι χώραν ἐν ταῖς αὐταῖς ἀκριβῶς ἡλικίαις, ὑποχρεωμένου τοῦ γαμβροῦ ἢ κἀλλιον εἰπεῖν τῶν γονέων αὐτοῦ, εἰς ἀπότισιν ποσοῦ τινὸς ἀπὸ 2—10 λίρας ἀναλόγως τῶν προτερημάτων τῆς νύμφης, ἢ τῆς καταγωγῆς αὐτῆς, πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῆς, δηλ. ὁ γαμβρὸς δίδει ἀντὶ νὰ λάβῃ, ὁ δὲ λόγος εἶνε ὅτι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ, τῶν ἀνδρῶν ὄντων ὀκνηρῶν, ὅλη ἡ οἰκιακὴ ἐργασία, ἥτε ἐσωτερικὴ καὶ ἡ ἐξωτερικὴ ἔσπῃ στὸ κεφάλι τῆς γυναίκος.

Ἐν δὲ τῇ ἐπαρχίᾳ Ζαγορίου οἱ γάμοι λαμβάνουσι χώραν ἐπὶ συμπεφωνημένην χρηματικὴν προικὴ ἀνερχομένη ἀπὸ 15—500 λιρῶν, καὶ ἐν ἡλικίᾳ πλέον προκχωρημένη δηλ. αἱ μὲν κόραι ἀπὸ τοῦ 17—23 οἱ δὲ ἄνδρες ἀπὸ τοῦ 25—45. Οὔτε ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες τῆς ἐπαρχίας ταύτης, εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν σχετικοῦ τινος πολιτισμοῦ, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἄλλας ἐπαρχίας τῆς Ἡπείρου, αἱ δὲ γυναῖκες δὲν υποβάλλονται εἰς τὰ βάρη, εἰς ὅ υποβάλλονται αἱ γυναῖκες τῶν Κουρέντων καὶ τοῦ Τσιάμικου.

Ἐκ τῶν τριῶν τούτων παραδειγμάτων ἐξάγομεν τὰ ἐξῆς συμπεράσματα:

α'. Ὅπου ἡ γυνὴ υποβάλλεται εἰς πολυμόχους ἐργασίας ζητεῖ προίκα, ἀντὶ νὰ τῆς ζητοῦν.

β'. Ὅπου ἡ γυνὴ υποβάλλεται εἰς σχετικῶς ὀλιγωτέρας καὶ ὑποφερτικώτερας ἐργασίας οὔτε ζητεῖ, οὔτε τῆς ζητοῦν προίκα, καί,

γ'. Ὅπου ἡ γυνὴ δὲν υποβάλλεται εἰς οἰκιακὰς ἐργασίας, ἢ υποβάλλεται εἰς σχετικῶς ὀλίγας ἢ ἐλαχίστας, τῆς ζητοῦν προίκα!

Ὡστε ἡ πληγὴ τῆς χρηματικῆς προικῆς, καὶ ἐπομένως τοῦ γερωντοκορισμοῦ εἶνε ἡ ὀκνηρὰ τῶν γυναικῶν. Ἡ ὀκνηρὰ γυνὴ τρέφεται ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς,

ἐνῷ ἡ ἐργατικὴ τρέφει τὸν ἄνδρα. Θέλετε νὰ ἐκλείψουν αἱ προίκες; Μάθετε τὰς κόρας σας νὰ ἐργάζονται, νὰ μαγειρεύουν, νὰ πλύνουν, νὰ ράπτουν, νὰ μπαλλώνουν, καὶ ἐν γένει, νὰ κάμουν τόσες δουλειᾶς, ὥστε νὰ μὴ ἔχουν καιρὸν νὰ σκέπτονται διὰ λοῦσα, διὰ διασκεδάσεις καὶ διὰ χίλια δηρὸ ἄλλα ματακαταλίγια!

X. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝΗΣ

## ΑΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΙ ΤΟΥ ΔΑΜΑΛΙΣΜΟΥ

Ἡ ἀ' Ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρησις δίδει τὰς ἀκολουθούσας πληροφορίας, αἵτινες ἀποδεικνύουσι ὅποια τὰ ἐκ τοῦ δαμαλισμοῦ προκύπτοντα εὐεργετήματα, μεταδιδόμενα δὲ εὐχαρίστως τὰς πληροφορίας ταύτας καθόσον αὐταὶ δύνανται νὰ ὦσιν τοῖς πᾶσιν ὑφέλιμοι, τῆς νόσου ταύτης μὴ ἐκλειψάσης ὀλοτελῶς ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ Γερμανία χάρις εἰς τὸν δαμαλισμὸν ἠδυνήθη νὰ ἐξαφανίσῃ τὴν νόσον εὐλογίαν ἐκ τῶν αἰτίων τοῦ θανάτου, οὕτως ὥστε, ἐνῷ οἱ Παρίσιοι καὶ Πετρούπολις ἀριθμοῦσι θανάτους ἐξ εὐλογίας μετὰ τοῦ 138 καὶ 101 ἀνὰ 100,000 κατοίκους, τὸ Βερολίνον, ἡ Βρεσλάβη τὸ Ἀμβούργον, τὸ Μόναχον, ἡ Δρέσδη, δὲν χάνουσι τοὺναντίον εἰμὴ 1. 44 ἐπὶ 100 χιλιάδων δηλ. 14 κατοίκους ἐπὶ ἐνὸς ἑκατομ. ἀφ' ἧς ἡ τοῦ δαμαλισμοῦ ὑποχρέωσις ἐπεβλήθη διὰ Νέμου.

Πρὸ τοῦ νόμου τούτου, αἱ αὐταὶ πόλεις ἔχονον 92 κατοίκους ἐπὶ 100 χιλιάδων. Τὸ Λονδίνον δὲν ἔχει πλέον τῶν 06 θανάτων ἐξ εὐλογίας ἥτοι 34 κατ' ἔτος ἐπὶ πληθυσμῷ τεσσαρῶν ἑκατομ.

Ὡς ἀντιδοκιμασίαν δύναται τις νὰ φέρῃ τὴν Ζυρίχην εἰς ἣν ἀφ' ἧς ἤρθη ἡ ὑποχρέωσις τοῦ δαμαλισμοῦ, ἥτοι ἀπὸ τοῦ 1883, παρετηρήθη ἡ ἐξ εὐλογίας χρονικὴ θνησιμότης ν' ἀναβῇ ἀπὸ 8 εἰς 85.

Εἰς τὸν γαλλικὸν στρατὸν, ἀφ' οὔτου ὁ δαμαλισμὸς καὶ ἀναδαμαλισμὸς αὐστηρότατα ἐνεργοῦνται, ἥτοι ἀπὸ τοῦ 1874, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκ τῆς εὐλογίας θανόντων δὲν ὑπῆρξε ἀπὸ τοῦ ἔτους ἐκείνου μέχρι τοῦ 1880 πλέον τῶν 514 ἐπὶ 3.622.659 ἀνδρῶν διαλυθόντων τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν δηλ. 14.8 ἐπὶ 100,000 στρατιωτῶν. Ἀπὸ τοῦ 1880 μέχρι τοῦ 1885 ἀριθμὸς τῶν θανόντων ἐκ τῆς εὐλογίας ἡλπατώθη ἀπὸ 73 εἰς 6 κατ' ἔτος.

Ἡ British medical journal ἐδημοσίευσε πρὸ τινος καιροῦ ἀπόσπασμα πραγαμτικῆς τινὸς τοῦ Κυρίου Ritchie προέδρου τοῦ Social Government Board ἐν ἧς διὰ τοῦ ἀκολουθοῦ ὑπολογισμοῦ ἀποδεικνύεται τὸ μέγιστον ἐκ τοῦ δαμαλισμοῦ εὐεργετήμα.

Ἐπάρχουσι ἐν Sheffield 95,000 παιδιὰ ἡλικίας κατωτέρας τῶν 10 ἐτῶν ἀτινα ἐδαμαλισθησαν, καὶ 5000 τὰ ὅποια δὲν ἐδαμαλισθησαν. Τὰ 95000 παρυσίασαν 180 κρούσματα εὐλογίας μὲ 2 θανάτους. Τὰ 500 τὰ μὴ δαμαλισθέντα παρυσίασαν 172 κρούσματα μὲ 70 θανάτους.

Ἐὰν ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ Sheffield ἤθελον εἶσθε